
L'ofici de pedagog als Instituts d'Educació Secundària

"Els professors que em van salvar –i que em van convertir en un professor- no estaven formats per a fer-ho. No es van preocupar per l'origen de la meua minusvalidesa escolar. No van perdre temps a buscar-ne les causes i encara menys a sermonejar-me. Eren uns adults confrontats a uns adolescents en perill. Van pensar que hi havia una urgència. S'hi van tirar de cap. No em van agafar. S'hi van tornar a tirar, dia rere dia, una vegada i una altra... Van acabar per treure'm del pou. I molts d'altres amb mi. Literalment ens van repescar. Els devem la vida." (Pennac, 2008: 36)¹

Des de que va implantar la reforma la reforma del sistema educatiu amb la LOGSE a la dècada dels 90 van començar a arribar als centres d'educació secundària els professors de psicologia i pedagogia, i entre ells els que procedien de la pedagogia, els pedagogs. Són ja més de quinze anys de treball als instituts que milers de professionals han treballat i treballen, des de la pedagogia, però també des de la psicologia, la psicopedagogia i altres llicenciatures en l'especialitat anomenada "Psicologia i Pedagogia".

Anem a presentar en aquest article la nostra activitat, funcions i àmbits de treball, que no sempre és diferenciable amb la que podria fer un altre professional amb diferent formació inicial, i que es situa en el context escolar formal, als instituts d'educació secundària.

Després d'aquests anys pensem que la figura del professor de psicologia i pedagogia se sent plenament justificada i integrada a les dinàmiques dels centres. La diversitat en la composició de l'alumnat i la complexitat de la tasca docent són dos dels grans reptes que tenen els centres educatius i sobre els quals nosaltres, els pedagogs, podem aportar-hi els nostres coneixements i actuar-hi amb les nostres estratègies i recursos, amb la darrera finalitat que és que el centre atengui tot l'alumnat, especialment els que presenten més barreres per a l'aprenentatge.

Els instituts no poden defugir la seva realitat diversa, i més si aquesta diversitat és entesa en la dimensió més àmplia i que, per tant, no es restringeix sols als alumnes amb necessitats educatives especials (nee) fruit el de hàndicaps específics o de situacions socials o culturals desfavorides, sinó que abasta tota la població escolar amb ritmes, estils, interessos, motivacions, perspectives... també diversificats.

¹ Pennac, Daniel (2008). *Mal d'escola*. Barcelona: Ed. Empúries(Biblioteca Universal Empúries, 222).

Presentarem el que fem els pedagogs als instituts. La nostra intervenció és tant diversa com ho són els nostres recorreguts personals, els entorns on treballem i les necessitats a les que responem. Ho intentarem, emperò, no sempre podent distingir quan ho fem des de la pedagogia, en estricte sentit, o des de la psicopedagogia, que és la funció que se'ns encomana.

Els instituts d'educació secundària

Els instituts d'educació secundària (IES) són centres escolars on s'imparteixen els ensenyaments secundaris, tant obligatoris (ESO) dels 12 als 16 anys, com els post-obligatoris, que poden ser de Batxillerat o de Formació Professional.

Els IES són centres de titularitat pública gestionats per l'Administració Educativa a través del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Els IES són dirigits per un equip directiu i constituïts pels professors i professores, que en formen el claustre. Aquests són en la seva majoria llicenciats i s'agrupen en departaments didàctics segons àrees de coneixement. A més a més, els professors que imparteixen docència en un determinat grup-classe o nivell formen un equip docent. Els professors de psicologia i pedagogia, els psicopedagogs, formen part del claustre, com a professors que són, participen de les reunions dels equips docents que tenen assignats, i sovint formen amb altres especialistes, com els mestres de pedagogia terapèutica, psicopedagogs de unitats de suport a l'educació especial (USEE), professors de diversitat i altres, un seminari o departament.

Des de l'aplicació de la LOGSE els instituts viuen en un estat de canvi continu, tant organitzatiu com curricular. Entre d'altres i com a més significatius: l'entrada de l'alumnat de catorze anys per la prolongació de l'escolaritat als setze anys, passant per la intenció de superar un model selectiu per un model comprensiu de l'ensenyament, fins a la programació per competències bàsiques... També uns canvis socials on els centres se'n fan ressò, com per exemple, l'arribada d'un nombre considerable d'alumnat nouvingut, que no coneixen la llengua catalana, que augmenten l'heterogeneïtat de la composició de l'alumnat, tant en capacitats, interessos, motivacions i expectatives.

Des de llavors els centres s'han anat adaptant a l'alumnat, organitzant mesures d'atenció a la diversitat, com agrupaments flexibles, desdoblaments, grups de reforç, atencions individualitzades, grups de diversificació curricular, crèdits variables,... i modificant la pràctica docent a l'aula, com l'adaptació de materials, ús de noves tecnologies, aprenentatge a través de grups cooperatius,...

L'activitat que tenim assignada

Ja des del primer any, els pedagogs dels centres públics de secundària tenim assignades unes funcions i actuacions prioritàries que estan redactades a les instruccions d'inici de curs², amb rang normatiu de resolució. Apuntem en aquest capítol quin és aquest marc normatiu.

"22.4.1. El professorat especialista en psicologia i pedagogia

El professorat especialista en psicologia i pedagogia ha de distribuir el seu horari lectiu entre les activitats següents:

1. Atenció a l'alumnat

a. Docència en la part comuna i optativa del currículum, prioritzant l'alumnat amb més dificultats a fi que assoleixi les competències bàsiques.

b. Atenció individualitzada a alumnes amb necessitats educatives especials i alumnes que, per situacions personals o socials, requereixen una atenció específica. L'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials ha de comportar la col·laboració amb el professorat en el disseny d'estratègies per a l'organització de l'aula i en la preparació de materials i activitats adaptades, per tal de disposar dels recursos apropiats per a la participació d'aquests alumnes en activitats de l'aula ordinària.

2. Suport tècnic al professorat

a. Valoració de necessitats educatives de l'alumnat en l'àmbit acadèmic i escolar i concreció de propostes d'intervenció educativa.

b. Col·laboració en la planificació d'estratègies organitzatives i didàctiques per a l'atenció a necessitats educatives de l'alumnat, que afavoreixin la participació d'aquest alumnat en l'entorn escolar ordinari.

c. Participació en l'elaboració i el seguiment de plans individualitzats.

d. Aportació de materials específics i adaptats que facilitin la participació de l'alumnat amb dificultats específiques en les activitats ordinàries del centre i de l'aula.

e. Col·laboració en la prevenció de conductes de risc i en la gestió de conflictes.

f. Participació en la comissió d'atenció a la diversitat a fi de col·laborar en la planificació i el seguiment de mesures d'atenció a les necessitats educatives de l'alumnat del centre.

h. Coordinació de les actuacions dels serveis externs que intervenen en l'atenció a l'alumnat.

3. Suport a l'acció tutorial i a l'orientació a l'alumnat

El professorat de psicologia i pedagogia ha de donar suport al professorat tutor en el desenvolupament de l'acció tutorial i en l'atenció a alumnes que requereixen una intervenció específica.

El professorat de psicologia i pedagogia pot col·laborar amb els tutors en:

a. l'aplicació d'estratègies per al coneixement del grup i de l'alumnat,

b. l'atenció i el seguiment de l'alumnat amb dificultats específiques i de l'alumnat amb escolarització compartida,

c. el desenvolupament de sessions de grup,

d. la planificació i el desenvolupament d'activitats d'orientació escolar i professional, principalment al final de cada etapa escolar,

e. el desenvolupament del Programa de salut i escola,

f. la realització d'entrevistes amb famílies.

El professorat de psicologia i pedagogia també pot col·laborar en la coordinació de l'acció tutorial pel que fa a:

² Resolució de 30 de juny de 2008 per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres educatius públics d'educació secundària per al curs 2008-2009.

-
- a. la planificació de temes o activitats per treballar en la tutoria de grup,
 - b. el desenvolupament de continguts de les reunions de tutors de nivell,
 - c. la col·laboració d'agents externs,
 - d. la col·laboració amb xarxes de treball que coordinen recursos i actuacions d'orientació escolar i professional en els àmbits municipal i territorial.

En la programació del centre s'atribuiran 9 hores lectives a la docència i l'atenció a l'alumnat i 9 hores lectives al suport al professorat i l'acció tutorial. En el desenvolupament de les seves funcions el professorat de psicologia i pedagogia comptarà amb la col·laboració de l'EAP. Cada centre determinarà els mecanismes per a la coordinació del professorat de psicologia i pedagogia i l'EAP."

Tal com es llegeix a la normativa, al pedagog se li assignen dues grans funcions, la de docent, és a dir "fer classe", atendre alumnes (prioritàriament, els que tenen més dificultats d'aprenentatge); i la d'assessor (paraula que no s'utilitza en cap moment), que col·labora, que dóna suport tècnic, que ajuda en totes les qüestions relacionades amb l'acció tutorial i l'atenció a la diversitat dins dels instituts.

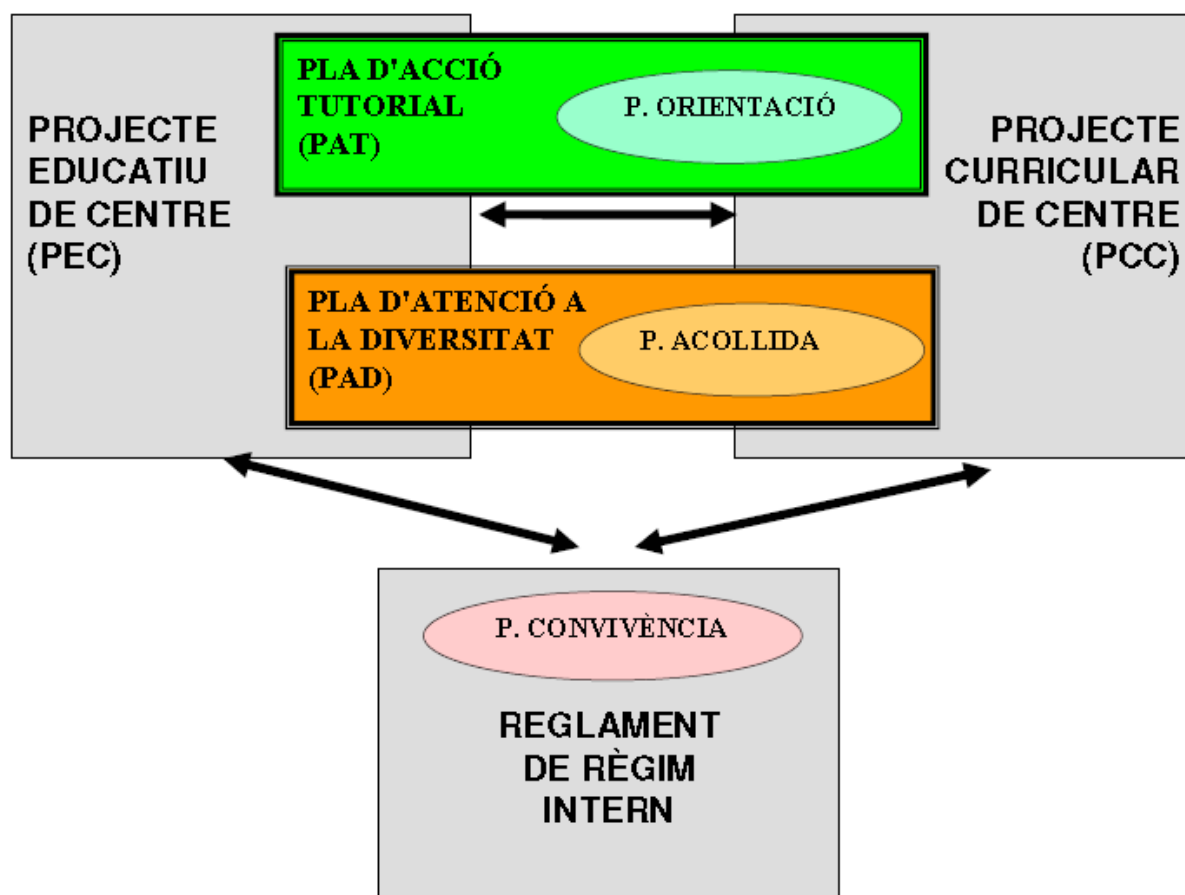
Explorem aquestes dues grans funcions en detall.

Què fem?

Abans d'enumerar la llista d'activitats assignades voldria situar la feina del pedagog en el marc institucional i organitzatiu dels centres.

Ens movem a partir de dos grans àmbits que tenen la seva concreció en dos plans: el pla d'acció tutorial (PAT) i el pla d'atenció a la diversitat (PAD), aquests plans poden contenir altres subprogrames com són el programa d'acollida (especialment d'alumnat estranger nouvingut), el programa d'orientació voca-professional i el programa de convivència i mediació escolar. Tots aquests plans i programes deriven de les opcions educatives del centre definides en el Projecte Educatiu de Centre (PEC), el Projecte Curricular de Centre (PCC) i el Reglament de Règim Intern (RRI).

Amb la LOE, la nova llei d'educació, el projecte educatiu de centre recull els valors, els objectius i les prioritats d'actuació, com també la concreció i el desplegament del currículum establert per l'administració educativa.

En l'estructura organitzativa col·laborem, actuem i participem en els departaments didàctics (coordinació curricular i vertical) i els equips docents (coordinació horitzontal i tutoria, en sentit ampli). La comissió d'atenció a la diversitat és l'òrgan de coordinació de tota aquesta intervenció.

- ☐ L'atenció a la diversitat.
- ☐ El suport tècnic al professorat.
- ☐ El suport a l'acció tutorial i a l'orientació de l'alumnat.
- ☐ L'organització de l'àrea o servei.

L'atenció a la diversitat és la intervenció nuclear de la intervenció dels pedagogs, i les activitats i els recursos hi han d'anar orientats. Aquest no és exclusiva del pedagog, sinó que n'és responsabilitat de tots els professors del claustre però serà la funció prioritària del professor de psicologia i pedagogia, tant pel que fa l'atenció directa com en la col·laboració i assessorament amb la resta de professors.

Pàg. . 6

-
1. Docència a grups d'alumnat amb necessitats educatives especials i específiques (nee), a vegades anomenats com del nivell baix, o de ritme lent d'aprenentatge, especialment de les àrees instrumentals. També pot impartir-se docència en Programes de Diversificació Curricular, com són els grups d'Aula Oberta.

Les Aules Obertes són entorns d'aprenentatge amb plantejaments més globals i activitats més funcionals que mantinguin la motivació d'un alumnat amb retard significatiu d'aprenentatge, o baix nivell d'autoestima, o elevada desmotivació, o també alguna disminució psíquica, per aconseguir l'assoliment de les competències bàsiques. En aquest cas la intervenció genera les següents activitats: redacció del projecte, presentació a 'equip directiu i a la comissió d'atenció a la diversitat, constitució de l'equip docent específic, procediment seguit per a la derivació dels alumnes, organització de l'aula, coordinació amb la resta de professorat i seguiment de l'alumnat, docència en projectes globalitzats, seguiment i avaluació del projecte i de l'alumnat, ...

2. Atenció individualitzada a alumnes amb necessitats educatives especials, derivades de deficiències psíquiques, físiques, sensorials. Poden ser atencions puntuals, esporàdiques o periòdiques. Normalment aquest alumnat tenen professionals específics per a la seva atenció, com logopedes, psicopedagogs d'Unitats de Suport a l'Educació Especial, Tècnics d'Integració Social, ...

Entre algunes activitats que es realitzen, destaquem les sessions de treball docent amb alumnes amb nee que els facilitin l'assoliment dels aprenentatges curriculars; sessions d'avaluació de les necessitats educatives especials dels alumnes, en relació a les diferents àrees curriculars; recollida, elaboració i adaptació de materials curriculars específics per a cada alumne amb nee; col·laboració amb el tutor/a en les entrevistes amb pares i mares d'alumnes nee; col·laboració amb el tutor/a en la redacció d'informes adreçats a les famílies o a d'altres professionals; realització de l'avaluació inicial i la valoració dels alumnes amb dictamen previ; detecció d'alumnes que poden necessitar atenció individualitzada a partir de demandes i informes; realització d'informes de valoració, de derivació a centres d'escolarització compartida (UEC), o d'incorporació a Programes de Qualificació Professional Inicial, ...

b. El suport tècnic al professorat

Com a professors i com a pedagogs treballem amb el professorat i participem en les decisions per crear millors condicions per a l'aprenentatge i per a una millor organització del centre.

Distingim en aquest apartat el suport col·laboratiu que presentem a l'equip directiu, en les seves funcions de gestió dels recursos i d'organització de l'atenció a la diversitat; i el suport tècnic al professorat en general, tant en la docència com en l'acció tutorial.

1. Col·laboració amb l'equip directiu respecte a l'organització de l'atenció a la diversitat, en quant a disseny i adopció d'estratègies organitzatives (com per exemple, agrupaments flexibles, treball en grups d'aprenentatge cooperatiu (GAC), desdoblaments, programes de diversificació curricular, programes individualitzats (PI), programes singulars, ...), fórmules d'agrupament d'alumnes, disseny dels plans d'acollida del nou alumnat, planificació dels suports, ...
2. Suport tècnic al professorat. En estil col·laboratiu, el professor de psicologia i pedagogia dóna suport als professors en tots el seguiment de l'aprenentatge de tot l'alumnat i l'atenció dels alumnes amb més dificultats. Com a membres dels equips docents (o participant-hi de forma periòdica) i a les reunions de tutors es poden fer propostes, donar orientacions, ajudar les coordinadores-moderadores de les reunions, recerca i elaboració de materials per a projectes, estratègies, ...

Aquest suport es pot concretar en:

- Planificació de l'atenció a la diversitat, que a través de la Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD), com secretari o moderador de la CAD, en la confecció del pla de treball de la CAD, en la redacció protocols...; en la valoració de les necessitats de l'alumnat, que en col·laboració especial amb el representant de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP), per als alumnes d'Incorporació Tardana amb les tutores de l'Aula d'Acollida, el traspàs de primària i secundària, contactes amb les escoles d'origen, ...
- Ajuda en l'elaboració d'adaptacions curriculars individualitzades (ACI) amb tutors i professors, i dels plans intensius individualitzats (PII) amb els tutors de

l'aula d'acollida (AA). Prèviament han d'elaborar-se un ACI estàndard, o un model assumit per tots, amb registre de l'assoliment de les competències bàsiques, document de coordinació amb els departaments per a l'alumnat amb adaptació curricular.

- Aportació materials i activitats adaptats. Creació d'un fons de material: adaptacions de diferents àrees, llibres, vídeos i material informàtic referent a d'altres cultures, ...
- Intervenció en els departaments didàctics ajudant a prioritzar i matisar els continguts didàctics d'aprenentatge. En la selecció de llibres amb adequació a diversos nivells. En l'anàlisi del procés quant a: objectius, activitats, Respostes i qualificació. Com es fa reforç i el complement. Col·laborar a recollir experiències psicopedagògiques a l'aula i avaluar. Criteris d'acreditació a l'ESO. Ajudar a estructurar el contínuum que suposa l'atenció a la diversitat partint de l'aula ordinària fins arribar a les actuals Unitats d'Adaptació Curricular. Criteris d'agrupament dels alumnes així com la utilització de metodologies afavoridores d'aquest objectiu.
- Contribuir en el Pla de Convivència del centre, que pot incloure programes d'intervenció sobre habilitats socials(autoconeixement, comunicació, assertivitat, cooperació, resolució de conflictes, ...) o sobre reconeixement i respecte de la diversitat (educació per la tolerància).
- Disseny de l'Avaluació inicial dels grups, amb les dades obtingudes de les proves d'assoliment de competències bàsiques, qüestionari sociomètric, test sobre maltractaments entre iguals,...
- Col·laboració en el procés d'avaluació de tot l'alumnat, com participar en les sessions d'avaluació,...

c. El suport a l'acció tutorial i a l'orientació de l'alumnat.

A més a més de tot el que s'ha exposat, l'activitat educativa en els IES requereix impulsar l'orientació escolar i professional que permeti a l'alumne/a prendre decisions en aquest àmbit tot tenint present els seus interessos i capacitats i el coneixement de les distintes ofertes (escolars o laborals) que existeixen. Tothom sap que per efectuar adequadament aquesta tasca

és important abordar el tema en la majoria de les tasques educatives que es fan en el centre i no sols en actuacions puntuals en el darrer curs de l'etapa.

Des d'aquesta perspectiva l'acció tutorial en el centre es converteix en l'element aglutinador i cohesionador de tot el que es ve dient, atès que ha de servir per concretar en un grup classe les diferents decisions curriculars, de programació i d'orientació que s'han pres en el centre i en l'equip docent i, al mateix temps portar a terme el seguiment individual de cada alumne/a.

La tutoria pot desenvolupar-se de forma individual, a través de les entrevistes individualitzades, o bé en tutoria grupal, especialment en grups de diversificació curricular.

En col·laboració amb tot el professorat es redacta el Pla d'Acció Tutorial (PAT), tot proposant idees (estudiar els objectius) i realitzant una anàlisi del context (bàsicament sobre els professors, pares i alumnes). Seguidament es posa en marxa amb els tutors i tutores, prioritzant objectius, preparant material i recolzant el professor en el treball amb alumnes individualment, amb els pares i amb el grup-classe.

d. L'organització de l'àrea o servei

El professor de psicologia i pedagogia, juntament amb altres professionals, com per exemple, el mestre de pedagogia terapèutica, professors de diversitat, tècnic d'integració social o altres professionals de nova creació, i que giren a l'entorn de la diversitat forma part d'un equip humà que s'ajuda i que intervé en una mateixa direcció al centre.

Aquests configuren una àrea, o un servei, o fins i tot arriben a tenir la categoria de departament, que s'inclou en l'estructura organitzativa del centre. Anomenem aquesta estructura com a Àrea de Psicologia i Pedagogia. És l'espai institucional on s'articulen les funcions d'orientació i tutoria, així com les d'una oferta curricular adaptada i diversificada. Aquestes funcions s'han d'integrar dins de l'organització general i del Projecte Curricular per donar-li una operativitat i una funcionalitat pròpiament educatives.

En poden formar part els professors especialistes següents: professor de psicologia i pedagogia, mestre de pedagogia terapèutica, professors d'atenció a la diversitat que tinguin les especialitats anteriors, altres professors d'atenció a la diversitat que s'hi vulguin integrar, la tècnica d'integració social (TIS) i l'auxiliar d'educació especial (AEE). A més a més, el professional representant de l'equip d'assessorament psicopedagògic (EAP) del sector i el psicòleg (de l'AMPA) en formen part, encara que no sigui membres del Claustre.

Les seves funcions són:

- Col·laborar amb l'equip directiu i el claustre de professors pel que fa referència a les actuacions adreçades a l'atenció a la diversitat.
- Dedicar-se prioritàriament als alumnes que requereixen una atenció individualitzada.
- Col·laborar amb els professors i professores en l'adaptació del currículum dels alumnes amb necessitats educatives especials.
- Dur a terme les activitats docents que el centre estableixi per a l'atenció d'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Preparar el material i activitats adaptades, en col·laboració amb la resta de professors, per a l'atenció d'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Gestionar la biblioteca pedagògica del centre i centre de recursos didàctics. Centre de documentació i recursos: Llista de materials adquirits per al tractament de la diversitat, Llista de materials adquirits per a treballar amb l'alumnat d'incorporació tardana, Dossiers individuals, ...
- Impulsar projectes d'innovació educativa, per exemple, sobre educació intercultural i us d'estratègies metodològiques.
- Atendre directament els alumnes, realitzant l'avaluació psicopedagògica prèvia, preparació de materials i activitats adaptades en col·laboració amb la resta de professorat.
- Fer propostes sobre agrupaments o assignació d'alumnes en grups d'adaptació curricular, o aules obertes.
- Elaborar propostes generals a altres òrgans (comissió pedagògica, equip directiu, departaments, equips docents...) en el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Començar l'elaboració d'un fons de material didàctic que doni suport als equips docents en l'atenció a la diversitat.

Què pot aportar un pedagog en un Institut

Les realitats actuals dels centres, les necessitats de l'alumnat i els canvis organitzatius i metodològics que són necessaris per a afrontar-los són reptes apassionants per als pedagogs que es troben a l'educació secundària. Hem exposat exhaustivament les nostres funcions i àmbits de treball dels pedagogs, massa vegades per la seva amplitud i per la urgència de les necessitats dels dia a dia, quedaran limitades o interferiran una bona planificació i avaluació de les actuacions. Malgrat tot això pensem que la feina del pedagog queda plenament justificada.

Els alumnes de secundària es troben a l'etapa evolutiva de l'adolescència, etapa que presenta unes característiques pròpies que cal conèixer per tal de intervenir adequadament segons les necessitats dels alumnes adolescents. Un bon coneixement i una bona planificació ens ha de permetre avançar-se a les seves necessitats i preparar estratègies preventives.

L'objectiu central de la nostra intervenció és la d'ajudar a gestionar la diversitat present a les aules, i col·laborar, si és possible, en el lideratge de processos de canvi per a fer possible que aquesta diversitat sigui l'eix central de tota l'acció educativa. Aquesta intervenció inclou un diagnòstic, unes actuacions i una avaluació de tot el procés.

Ja que el professorat ha d'adequar la proposta educativa a les característiques de conjunt de l'alumnat, amb la gran diversitat d'interessos, motivacions i capacitats, incloent aquells que presenten amb més dificultats i amb necessitats educatives especials, són més que necessaris els suports i recursos que hi podem aportar.

Hem de treballar per avançar en la individualització de l'ensenyament, amb l'aplicació de metodologies d'aprenentatge personalitzades, fonamentades en estratègies d'autoaprenentatge i autoregulació.

L'assaig i avaluació de formes pròpies d'ensenyar i aprendre, amb agrupaments, materials i metodologies diferents a les de la universitat o de l'educació primària.

En col·laboració, que vol dir compromís, responsabilitat participativa i coordinació en equip. Amb els equips directius per donar orientacions per la gestió del centre, la creació d'ambients participatius, acollidors, atents a la naturalesa adolescent. En la coordinació de l'acció tutorial. En la docència de les matèries aportant formes metodològiques i recursos per a la gestió de l'aula, per crear millors condicions per a l'aprenentatge. En la integració

positiva dels alumnes que presenten més dificultats tant per aprendre com per adaptar-se al centre.

El nostre desafiament està en els joves que es troben als instituts. Els pedagogs, des de les nostres múltiples funcions, hi ha qui diu calidoscòpiques³, sumem esforços amb tots els altres professionals per “treure del pou als adolescents en perill”.

Per saber-ne mes...

a. Llibres recomanats

- Bisquerra Alzina, Rafael (2006). *Modelos de orientación e Intervención psicopedagógica*. Barcelona: Editorial Praxis.

Després de l'exposició de diferents models d'orientació, l'autor exposa el seu model d'orientació per programes. L'orientació com a acció continuada, planificada, encaminada a assolir uns objectiu amb la intenció de satisfer necessitats, enriquir, desenvolupar o potenciar determinades competències.

- Luque Parra, Diego Jesús (2006). *Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad. Análisis de casos prácticos*. Málaga: Editorial Aljibe.

Aquest llibre és un manual per als professionals de l'educació i de l'orientació que es vulguin apropar a l'educació especial. El llibre ofereix tan propostes per a la reflexió com respostes pràctiques. L'autor es posiciona per un model de competència, en oposició a un model de dèficit, és a dir per una cultura de la diversitat per sobre d'una cultura del handicap. Són molt interessants els estudis de casos i els annexos pràctics que ofereix el llibre

- Rincón Igea, Benet del (1998). *El Psicopedagog en el centre de secundària. Sugeriments i propostes*. Barcelona: Estel Ed.

Aquest és un dels pocs que tracten en exclusiva la intervenció psicopedagògica en centres secundària. Defineix les funcions i fa propostes d'aplicació pràctiques produïdes al llarg de l'experiència de l'autor.

- Tort Coma, Josep; Falgàs Sau, Dolors; Pujadas i Ribalta, Jordi (2004). “Perfil dels professionals de la terapèutica i de la psicopedagogia als Instituts d'Educació Secundària”. *Àmbits de psicopedagogia: revista catalana de psicopedagogia i educació*, nº. 11, 2004 , pàg. 5-9

Article col·lectiu que ofereix els resultats d'una enquesta realitzada a uns 200 professionals de la terapèutica i psicopedagogia. A partir d'aquests es presenten unes conclusions per a un treball futur.

b. Webs recomanats

- Calaix de Psicopedagogia. Recuperat el 15 de gener de 2008, des de <http://xtec.cat/~jcruz/contingut.html>

³ Rincón, 1998:5

Aquest web, realitzada pel psicopedagog de centre J. Cruz, ens presenta un seguit de recursos i materials per a l'ensenyament i aprenentatge molt útils per a la pràctica diària. Podem trobar: recursos de psicopedagogia, tècniques d'estudi, orientació educativa, recerca de feina, resolució de problemes, la publicitat, psicologia i cinema, resolució de conflictes, ..

- Eines psicopedagògiques. Recuperat el 25 de febrer de 2008, des de <http://www.xtec.es/~mjulia/>

Aquesta web pretén facilitar als psicopedagogs el treball d'assessorament a través de documents recollits dels EAP pel que fa a orientacions psicopedagògiques per tal de socialitzar experiències i enriquir el bagatge comú. Podeu trobar orientacions útils, models de documents, criteris i procediments de treball, que us ajudin en la tasca diària. L'ha dissenyada i realitzada la psicopedagoga de centre, T. Julià.

- La carpeta de la psicopedagoga. Recuperat el 10 de novembre de 2008, des de <http://www.xtec.es/~ecastejo/>

Web d'Ester Castejón, professora de Psicologia i Pedagogia. Excel·lent recull d'experiències i materials i recursos de treball a compartir per a tots els professors.

- Jtort12, la web d'en Pep. Recuperat el 1 de setembre de 2008, des de <http://www.xtec.cat/~jtort12/>

Web del professor Josep Tort i Coma amb un recull d'activitats realitzades i a realitzar amb alumnat de diversitat. Podem trobar tres webquests: "Cercant Salvador Espriu" i "Josep Pla a Girona", per a alumnat d'aula oberta, i "Qui sóc?...Què vull fer?" sobre orientació voca-professional. A més a més hi ha un recull de documents del seminari "GI97PSP" i altres de l'autor sobre la pràctica de la psicopedagogia als centres d'educació secundària.